

KRE Pszichológiai Intézet

BPS2636 Pszichedelikus pszichoterápia

2021 őszi félév

Dr Móró Levente
PhD (pszichológia)
LEVE@IKI.FI

Pszichedelikus pszichoterápia

előadások (12 x 1.5 h)

- [01] szept. 16. Bevezetés és áttekintés
- [02] szept. 23. Módosult tudatállapot -asszisztált terápia
- [03] szept. 30. A pszichedelikumok tágabb kontextusa
- [04] okt. 7. **Pszichedelikumok: droginformáció****
- [05] okt. 14. A pszichedelikus élmény pszichológiája
- [06] okt. 21. Pszichedelikumok: kutatások, kísérletek, gyógyászat
- [07] nov. 4. Pszichedelikum-asszisztált pszichoterápiák: elmélet
- [08] nov. 11. Pszichedelikum-asszisztált pszichoterápiák: gyakorlat I
- [09] nov. 18. Pszichedelikum-asszisztált pszichoterápiák: gyakorlat II
- [10] nov. 25. Pszichedelikum-asszisztált pszichoterápiák: gyakorlat III
- [11] dec. 2. A pszichedelikus élmények integrációja
- [12] dec. 9. Összefoglalás és kitekintés

A tantárgy témái

- módosult tudatállapotok; **pszichedelikumok**
- transzperszonális pszichológia; traumafeldolgozás és regresszió;
- pszichedelikus kutatások, kísérletek, gyógyászat
- pszichometrikus mérések; addikció és függőség; asszisztált pszichoterápiák; etika
- pszichedelikus és pszicholitikus terápiák; terapeutaképzés; terápiás protokollok
- **MDMA, pszilocibin, ketamin, LSD, ibogain, ayahuasca**
- pszichedelikus élményintegráció

[01] Bevezetés és áttekintés

szept. 16.

A tantárgy ismertetése.

Témák és megközelítések.

A tantárgy elvégzésének követelményei.

Gyakorlati dolgok.

[02] Módosult tudatállapot -asszisztált terápiák

szept. 23.

**Módosult tudatállapotok (MTÁ): meghatározások és jelenségek.
Spontán, patológiás és indukált állapotok.
Fiziológiai, farmakológiai és pszichológiai indukciók.
Módosuló tudati alrendszerek.
A MTÁ terápiás alkalmazásai.**

[03] A pszichedelikumok tágabb

kontextusa

szept. 30.

Hallucinációk: meghatározások és jelenségek.

Hallucinogének: disszociatív, deliriáns, pszichedelikus.

Egyéb kapcsolódó anyagok.

A szerhasználat céljai.

Droginstrumentalizációs hipotézis.

Pszichonauta szubkultúra.

Biohacking.

[04] Pszichedelikumok: droginformáció

okt. 7.

**Pszichedelikus és kapcsolódó anyagok történelme, fiziológiája,
pszichológiája és fenomenológiája:**

ayahuasca

kannabisz

DMT

ibogain

ketamin

LSD

MDMA

muszcimol

pszilocibin

szalvinorin A

LSA

meszkalin

FIGYELMEZTETÉS!

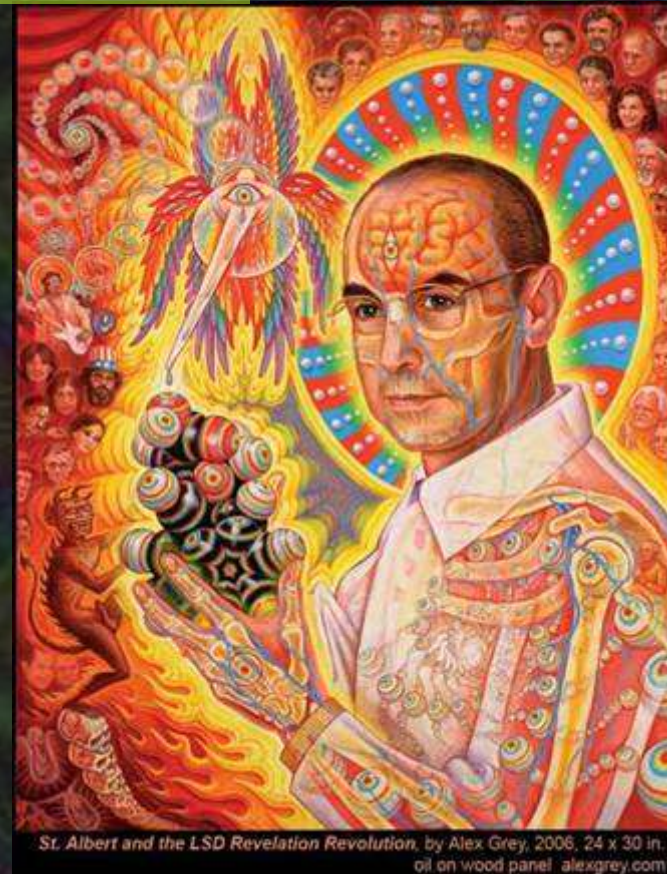
DRUGS ARE BAD

Nem célunk senkit pszichedelikus vagy más illegálisnak minősített drogo k kipróbálására buzdítani a szerekkel kapcsolatos információk pusztán tájékoztató jellegűek mert mi hiszünk abban hogy a tájékozottság jódolog!

Albert Hofmann & LSD

(1943)

“Álomszerű állapotba kerülve ... folyamatosan áramló fantasztikus képek és rendkívüli formák kaleidoszkopikus színjátékát észleltem”

Hofmann A (1979) "LSD - My Problem Child"

Alapfogalmak

HALLUCINOGEN

pszichoaktív szer, amely észlelési élményeket hoz létre az elmében

PSZICHOTOMIMETIKUS

pszichoaktív szer, amely valamelyest az elmebetegségekre hasonlító tüneteket hoz létre

PSZICHEDELIKUS

tudatot kinyilvánító, tudattágító pszichoaktív szer

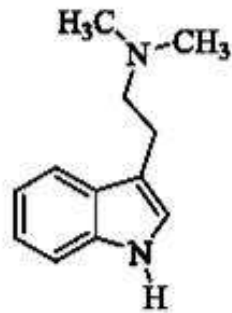
ENTEOPEN

spirituális vagy misztikus élmény kiváltására használatos, szakramentális felhasználású pszichoaktív növény vagy szer

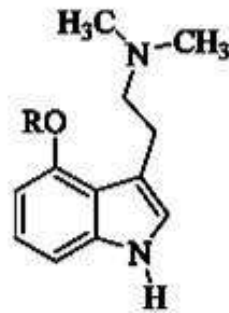
**Albert Hofmann
(1906-2008)**

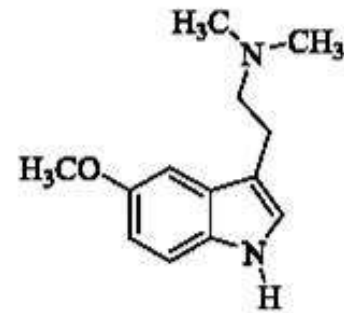
Kémia

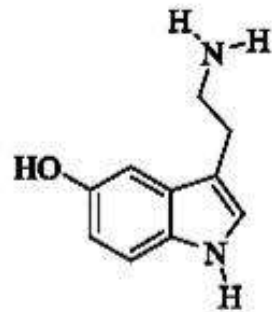
DMT

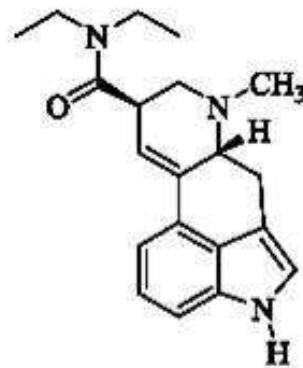
R = H; Psilocin
R = PO₃H; Psilocybin

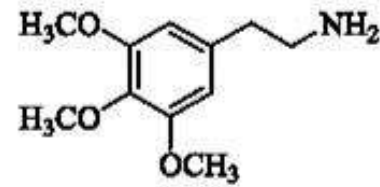
5-Methoxy-DMT

Serotonin; 5-HT

LSD

Mescaline

Neurofarmakológia

Kémiai hasonlóság: szerotonin (5-HT) neurotranszmitter
Általában szerotonin 5-HT_{2A} receptor agonisták
Minimális fizikai hatások/tolerancia, nincs jutalmazás

A **SZET** és **SZETTING** fontossága!

1. **Testi tünetek:** szédülés, gyengeség, remegés, émelygés, álmoság, zsibbadás, homályos látás.
2. **Észlelési tünetek:** megváltozott formák és színek, nehézség a tárgyakra fókuszálásban, kiélesedett hallás, ritka esetekben szinesztézia.
3. **Pszichés tünetek:** hangulatváltozások (változóan boldog, szomorú, ingerlékeny), feszültség, megváltozott időérzék, gondolatok kifejezésének nehézsége, személyiségvesztés, álomszerű érzések, és vizuális hallucinációk.

Fenomenológia

- hangulatjavulás
- gondolattársítás és alkotóképesség növekedése
- zene tudatosulásának és értékelésének növekedése
- érzékek nagyobb tudatosulása (evés, ivás, illatok)
- vizuálok zárt és nyitott szemmel
- szokatlan gondolatok és beszéd
- megváltozott időérzékelés
- gyorsan változó érzelmek
- mély, életváltató spirituális élmények

A főbb pszichedelikumok - kívülről

LSD

“varázsgomba”

Peyote

DMT

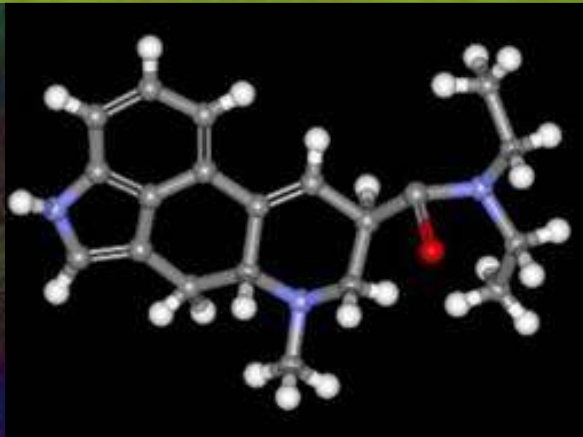

látnokzsálya

kék hajnalka

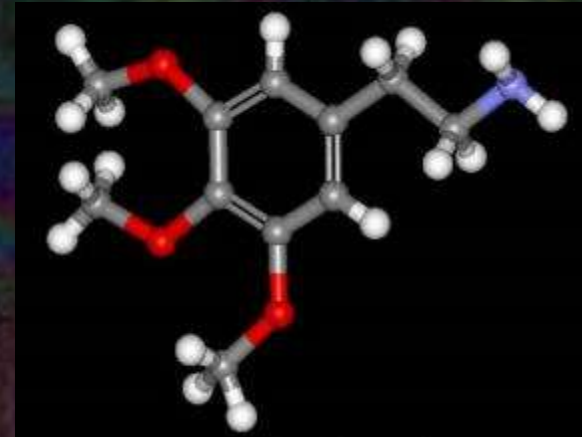
A főbb pszichedelikumok - belülről

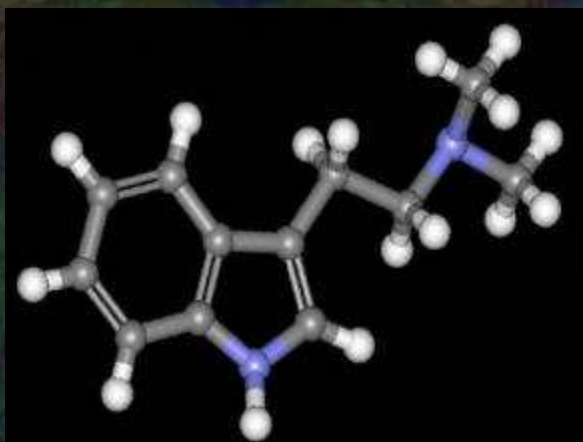
LSD

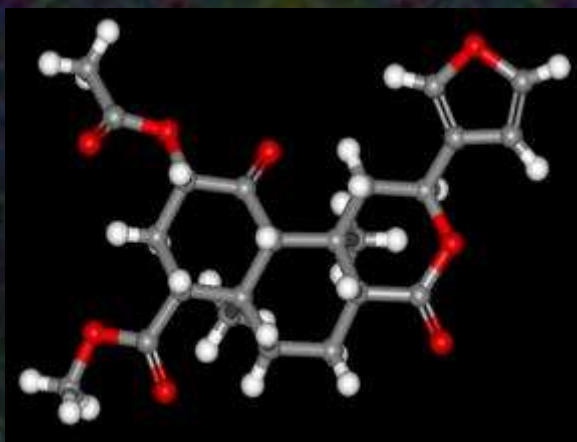
pszilocibin

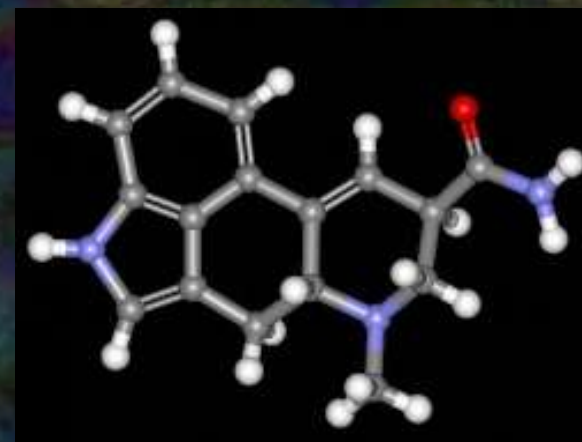
meszkalin

DMT

szalvinorin-A

LSA

pszichedelikumok 1/12:
ayahuasca

ayahuasca

- növényi főzet (DMT +MAOI)
- őserdei elvonulások, vallásos-rituális ceremóniák
- kontrollált szetting, vallás (közösség) mint védőfaktor
- alacsonyabb szerhasználat
- pszichoterápia erősen „spirituális” - transzcendencia
- csoportos élményként: elvárások, megosztás
- immunológiai hatások

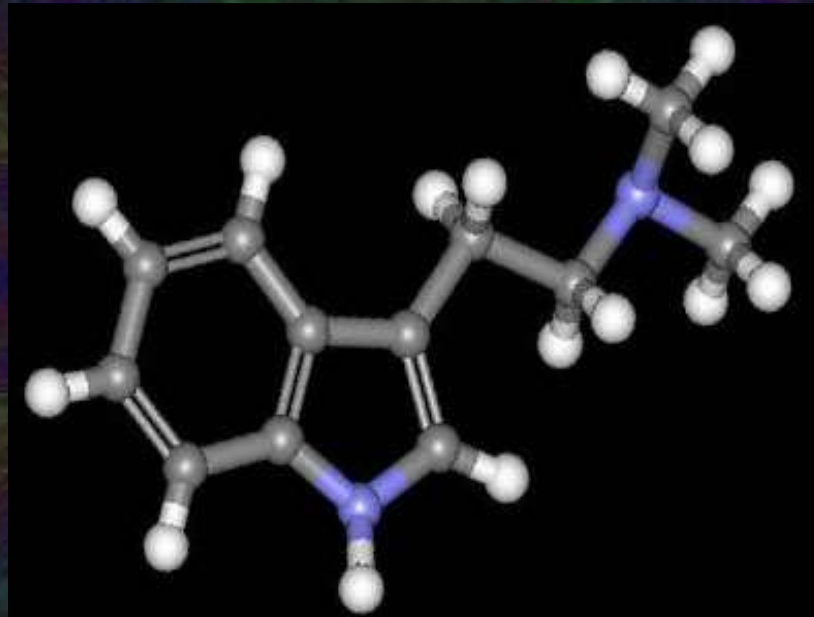
pszichedelikumok 2/12: ***kannabisz***

- *Cannabis sativa var. indica*
- THC, CBD, CBDV, ...
- Marinol, Sativex, Bedrocan, Epidyolex
- hányingercsillapító-étvágnövelő (rák, HIV)
- MS izommerevség
- neurogén fájdalom
- antiepileptikum
- „Cannabis Cures Cancer”
- tumorelles hatások: érhálózat, CB2, CBD

pszichedelikumok 3/12:

DMT

N,N-dimetil-triptamin

- növények, pld. akácok, pántlikafű; "tobozmirigy*" -> tüdő
 - 'Ayahuasca' főzet MAOI-tartalmú
 - legerősebb hallucinogén hatások
- időtartam: 15 perctől (szívva) néhány óráig (IV, orális*)

DMT

- N,N-DMT: endogén szigma-1 receptor ligandum!
- Mo.: kiemelkedő jelentőségű kísérletek 1956-1968
- psychotomimeticum, „kísérleti psychosis”
- schizophrénia, alkoholizmus
- agyterületek rehabilitációja stroke után
- gyulladásgátlás, immunomoduláció
- itthon: dr. Frecska Ede & dr. Szabó Attila (Debrecen)
- i.v. DMT: rövid/"extended", nagyon furcsa!

Szabo, A., Kovacs, A., Frecska, E., & Rajnavolgyi, E. (2014). Psychedelic N,N-Dimethyltryptamine and 5-Methoxy-N,N-Dimethyltryptamine Modulate Innate and Adaptive Inflammatory Responses through the Sigma-1 Receptor of Human Monocyte-Derived Dendritic Cells.

pszichedelikumok 4/12: **ibogain**

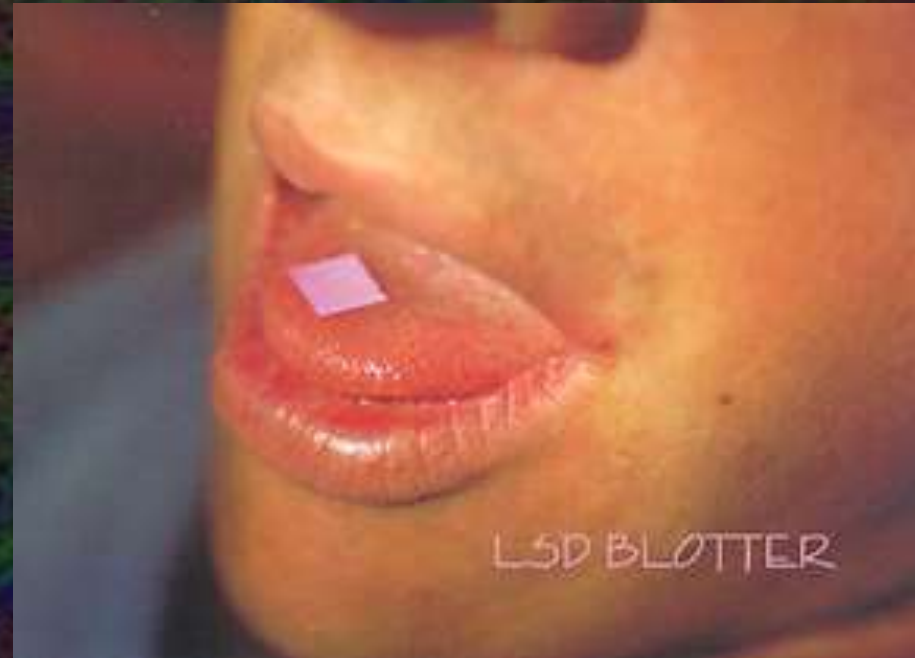
- *Tabernanthe iboga*, nyugat-afrikai cserje
- Bwiti szertartások (beavatás)
- egyszeri vagy néhány alkalmas kezelés
- opioid-sóvárgást megszünteti!
- ópiátok, nem-ópiátok, stimulánsok, kannabisz
- 60+% absztinencia
- 1-2 hetes elvonulás (visszaesés régi környezetben)

Schenberg, E. E., de Castro Comis, M. A., Chaves, B. R., & da Silveira, D. X. (2014). Treating drug dependence with the aid of ibogaine: A retrospective study.

pszichedelikumok 5/12: **ketamin**

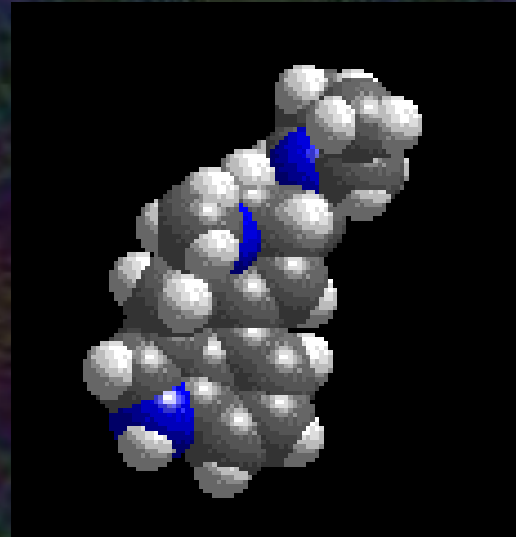
- "lónyugtató" :)
- *disszociatív érzéstelenítő*
- *test(érzés) és tudat szétválasztása*
- *nagyobb dózis: "K-lyuk"*
- *újabban antidepresszánsként*
- *terápia-rezisztens depresszió*
- *debreceni Kenézy kórház (kezelési protokoll)*
- *SOTE (kísérleti)*
- *ketamin-klinikák már jelenleg is*

pszichedelikumok 6/12:
LSD

LSD

d-lizergsav-dietilamid

- félszintetikus anyarozs-származék
- legismertebb és leginkább kutatott hallucinogén
- több mint 40000 kontrollált kísérlet
- több mint 1000 tudományos publikáció
- időtartam : 8-12 óra

LSD

- a pszichiátia forradalmasítója?
- szerotoninrendszer
- szerotonerg és (később) dopaminerg!
- pszicholitikus és pszichedelikus terápiák
- 2012 meta-analízis: alkoholizmusra hatékony
- életvég-szorongás

Krebs, T. S., & Johansen, P.-Ø. (2012). Lysergic acid diethylamide (LSD) for alcoholism: meta-analysis of randomized controlled trials

pszichedelikumok 7/12:
MDMA

MDMA

- „empatogén”, „entaktogén”
- MAPS: klinikai kísérletek (-2023?)
- legtöbb klinikai vizsgálat, kész eredményekkel
- PTSD!
- háborús veteránok, szexuális áldozatok
- MDMA-pszichoterapeutaképzés elkezdődött
- terápiasorozat, néhány órás ülések

Carhart-Harris, R. L., Wall, M. B., Erritzoe, D., Kaelen, M., Ferguson, B., De Meer, I., . . . Nutt, D. J. (2013). The effect of acutely administered MDMA on subjective and BOLD-fMRI responses to favourite and worst autobiographical memories.

pszichedelikumok 8/12:
muszcimol

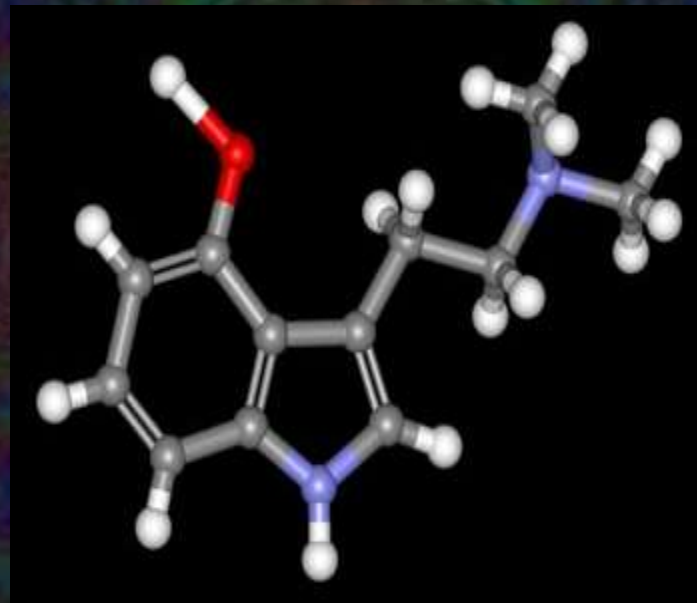
- légyölő galóca (*Amanita muscaria*) egyik hatóanyaga
- GABA_A receptor agonistája
- valamelyest csökkenti az önadagolást (állatkísérlet)
- pszichoterápiás segédeszközként...?

pszichedelikumok 9/12:
pszilocibin

pszilocibin

4-hidroxi-dimetil-triptamin

- badargombafajok
- hagyományos használata Mexikóban
- időtartam: 4-6 óra

pszilocibin

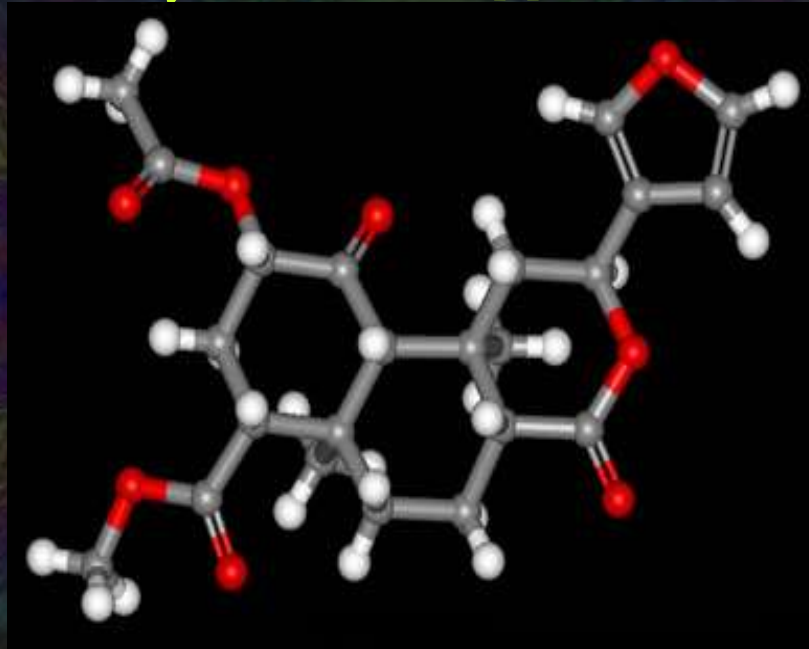
- szintén szerotonerg
- LSD-hez képest rövidebb, kezelhetőbb
- hospice: halál elfogadása (spirituális trip)
- alkoholfüggőség kezelésére is ígéretes
- dohányzás abbahagyására sikeres kísérletsorozat
- OCD tünetenyhítés

pszichedelikumok 10/12:
szalvinorin A

szalvinorin-A

(2S,4aR,6aR,7R,9S,10aS,10bR)-methyl-9-acetoxy-2-(furan-3-yl)-6a,10b-dimethyl-4,10-dioxo-dodecahydro-1H-benzo[f]isochromene-7-carboxylate

- kultigén mexikói zsálya/menta
- Kappa opioid receptor agonista
- tér- és testérzékelés változása, entitások
- időtartam: néhány perctől (szívva) néhány óráig (orálisan)

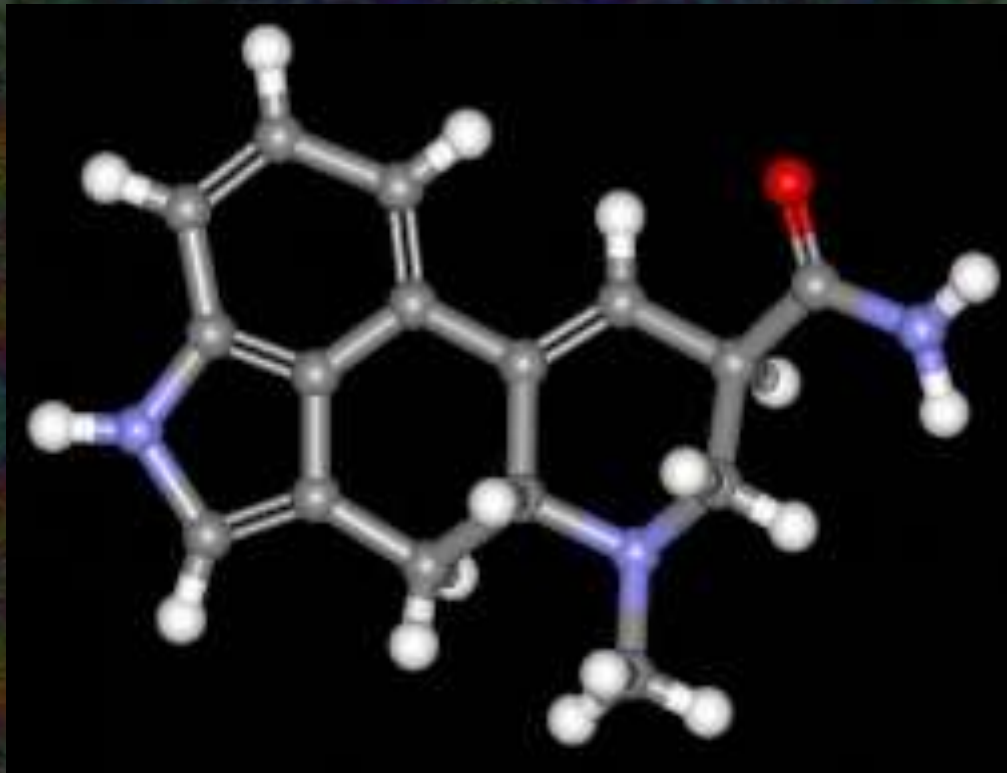
szalvinorin-A

- deperszonalizáció, derealizáció, diszfória
- antiaddiktív? (pszichostimulánsok)
- agyi képalkotó eljárásos kísérlet 2020
- tudatkutatás: tér-, idő-, testérzékelés megváltozása
- entitások!

pszichedelikumok 11/12:
LSA

LSA

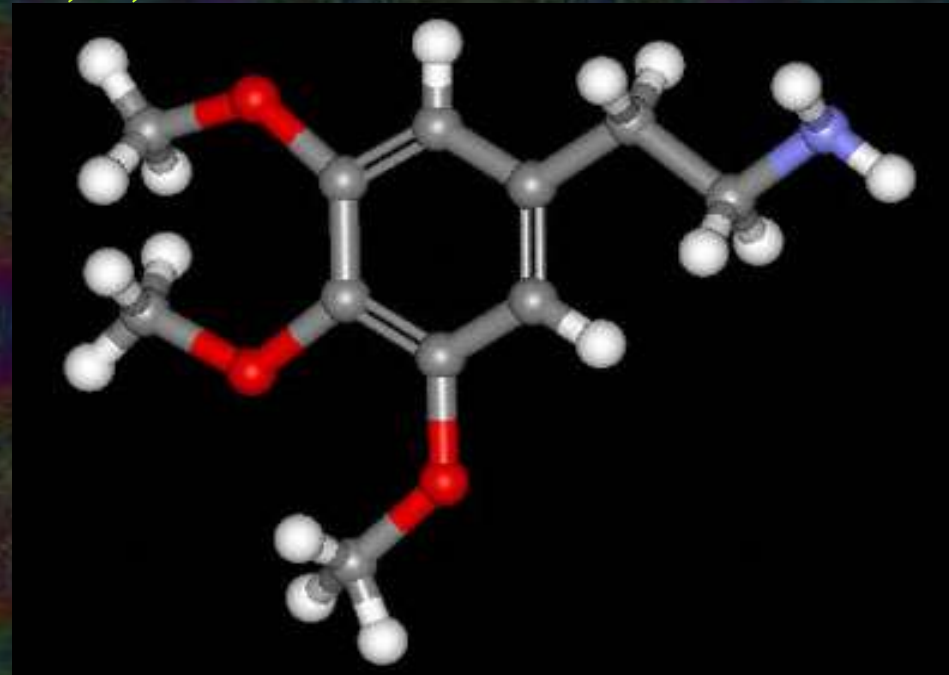
- növények magjai, pl. égszínkék hajnalka, hawaii törpe farózsa
- magoknál érszükítő és émelyítő hatás is
 - az LSD prekurzora
 - időtartam: 4-8 óra

pszichedelikumok 12/12:
meszkalin

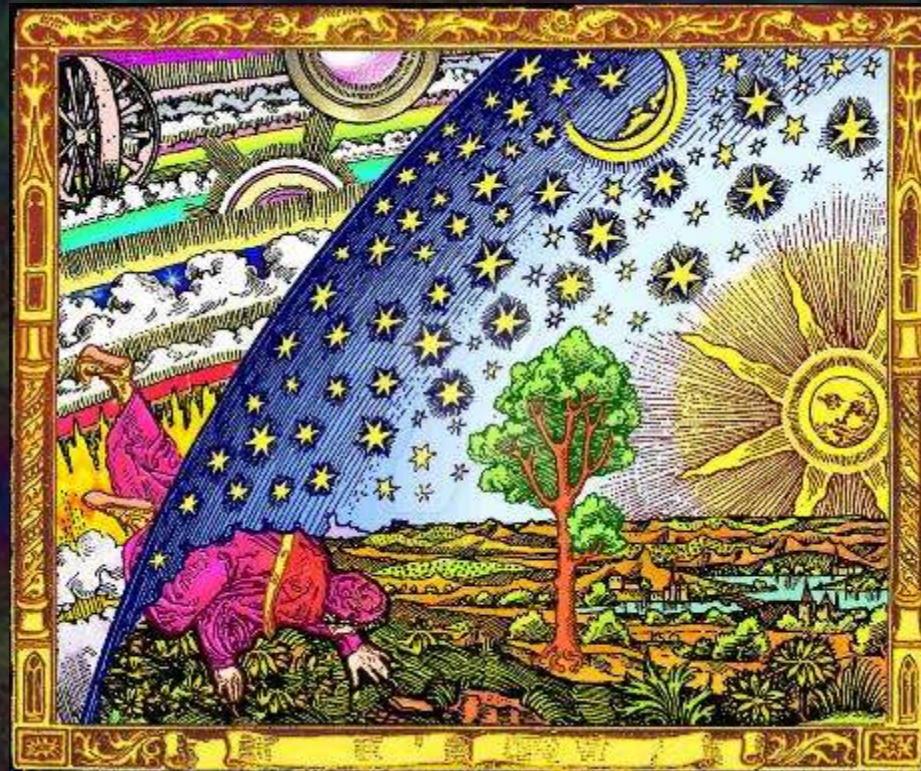
meszkalin

3,4,5-trimetoxi-fenetilamin

- kaktusz alkaloida (Peyote és San Pedro)
- a 250 ezer tagú Native American Church szakramentuma
- Aldous Huxley: "Az észlelés kapui"
- időtartam : 3-6 óra

Köszönöm a figyelmet!

Következő előadás **ONLINE:**

[05] A pszichedelikus élmény pszichológiája

okt. 14. csütörtök 10:45